

Zapis poteka in sklepov okrogle mize o problematiki padavinskih voda v Sloveniji (18.6.2024)

Dr. Andreja Sušnik (ARSO) je uvodoma opozorila na podnebne scenarije, ki jih je potrebno upoštevati pri predvidenih aktivnostih in investicijah v prostoru. Scenariji RCP predstavljajo količino dodatne energije sonca na zemljo in s tem povezane spremembe temperaturnih in padavinskih vzorcev. Voda igra ključno vlogo pri podnebnih spremembah in predstavlja eno izmed najbolj perečih presečnih področij. Pričakovati moramo višje poletne temperature, rapidne suše in intenzivne poletne padavine. Opozorila je na pomembne vsebine in podatke ARSO o podnebnih spremembah: <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/change/>

Dr. Matjaž Glavan (BF UL) je predstavil nekaj rezultatov poskusov, v katerih so uspešno naslavljali problem zadrževanja vode na kmetijskem zemljišču, saj se obdelovalci s tem izognejo izgubi hranil in zemljine v procesu erozije, kar je okoljski in ekonomski problem. Z izvedbo protierozijskih ukrepov ščitimo vodotoke in stoječa vodna telesa. V Sloveniji v povprečju izgubimo 3,7 ton zemljine na hektar na leto, saj so močni erozijski procesi zelo prisotni. Erozija s kmetijskih zemljišč povzroča tudi visoke stroške na infrastrukturi (ceste ipd). Izgubljena voda, ki je ne zadržimo v krajini nam tako povzroča večkratne stroške.

Dr. Nataša Atanasova (FGG UL) se posveča odvajanju padavinske vode v urbanih območjih. Opozorila je, da bi morali vodo v urbanih območjih tudi zadrževati, ponovno uporabiti in ponikati. Urbana infrastruktura močnim poletnim padavinam ni več kos, prelivanje iz kanalizacijskih sistemov onesnažuje naše reke, ki zlasti iz urbanih območij zato prejmejo številna mikroonesnaževala. Poudarila je potrebo po umeščanju modro-zelene infrastrukture za hkratno zadrževanje in čiščenje padavinske vode in izboljšanje komunikacije za učinkovito medsektorsko oblikovanje rešitev, ki jih bo od nas zahtevala tudi zakonodaja (UWWTD). Zakon o vodah (92. člen) in občinski akti so potrebni prenove oz. spodbude k prenosu standardov in sistemskega pristopa k reševanju te problematike pri nas.

Dr. Primož Banovec (FGG UL) je prav tako opozoril na pomanjkljivosti v zakonodaji ter popolni odsotnosti sektorske strategije prilagajanja podnebnim spremembam. Po lanskih poplavah bo potreben večgeneracijski napor, sistemsko urejanje prostora ter učinkoviti monitoring za načrtovanje in izvajanje učinkovitih prilagoditvenih ukrepov. Poudaril je na primere dobrih praks v urbanih območjih, kjer se voda zadržuje v korist ponovne uporabe (požarna voda, zalivanje, preprečevanje urbanih poplav) in kjer mesta že upoštevajo nove smernice za izdelavo HH študij.

Razprava je pokazala na potrebo po integraciji mednarodno razvitih in uveljavljenih standardov za projektiranje, ki pa se morajo v slovenski proctor uvesti sistemsko, na primer s sodelovanjem strokovnjakov in deležnikov v tehničnih odborih (v okviru resornih ministrstev). Vzpostavitev takšnega sistema za stalno, profesionalno in vključujoče oblikovanje rešitev (politike, standardov, ukrepov) moramo zahtevati vsi (stroka, nevladne organizacije, javnost in mediji). Potrebna so tudi vlaganja v razvoj znanja in izobrazevanje na področju vodarstva.

GWP Slovenija lahko da naslednjo pobudo (jo lansira preko drugih društev in medijev): predlagamo nabor tem za organizacijo problemskih konferenc, ki spodbudijo oblikovanje sistemsko spodbudnega okolja za oblikovanje kvalitetnih sodobnih vodnih politik in rešitev.

Pripravimo concept note (opis predloga, ga finančno in kadrovsko ovrednotimo, s predlogom časovnice). Predlog za izvedbo skupaj predlagamo v Podnebni sklad.